GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea: Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Marti'a, Joui'a si Sambat'a.

Pretiulu abonamentului: pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siese luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera: la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile: un'a seria garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 56. Joi, 26|14 Maiu 1881.

Brasiovu 14/26 Maiu.

Nici-odata nu ne-amu indoitu despre aceea, cà poporulu maghiaru este unulu din cele mai fanatice popóre din Europ'a, se nu dicemu de sub sóre. Amu fostu inse in totudeauna atâtu de naivi, incâtu amu crediutu, cà, gratia luminiloru si ideiloru luminatului seculu, in care traimu, va succede u r b a n i t a t i i in fine se i-a loculu celei mai d e j o s i t ó r e ruditati celu puçinu in acelea manifestatiuni ale spiritului unguréscu, cari sunt mai proprii de a depune inaintea nepatimasiului observatoriu marturia despre gradulu de cultura alu acelor'a, cari se considera pe sine de cei mai autorisati representanti ai acestui spiritu. Ne pare fórte reu, cà cele ce se petrecu inaintea ochiloru nostrii in press'a maghiara de tóte nuantiele dau o atâtu de cruda desmintire prea naivei nóstre credintie! Intielegemu, cá dusmanii politici se-se combata si inca cu vehementia, nu putemu inse intielege, cum este cu putintia, cá omeni, cari se pretindu a fi culti si politici, si inca de frunte, se-se cobóre pêna la unu limbagiu, care la popórele culte nu este intrebuintiatu nici chiaru in hale.

Déca, lecsiconulu jurnalistiloru maghiari este in stare se gratifice unu poporu, cá celu romanescu, cu atribute, cá: „garázda nép"*); séu „az olah szeret lopni" séu „a nyü annyira szapora, hogy fel ţudja emészteni még az oroszlánt is"**), atunci nu ne putemu inchipui, ce limbagiu potu intrebuintia in concurenti'a loru dilnica bun'óra precupetiele din Clusiu séu betyár-ii de pe pust'a Ungariei, cari de siguru n'au cercetatu cursuri academice, cá d-lu Barta Miklos si coreligionarii sei politici. . . A continua inse cu consideratiuni de acést'a natura, ne-ar' duce prea departe, deci venimu la obiectulu reflecsiuniloru nóstre.

Organele maghiare de publicitate din Clusiu de vre-o dóua dile incóce s'au descarcatu, cà din seninu, asupr'a poporului romanescu in generalu si-a celui brasiovénu in deosebi, intocmai cum se arunca uliulu asupr'a victimei sale tocmai, candu acést'a se astepta mai puçinu la asia ceva. Spre cea mai mare a nóstra uimire din acele urbane organe de publicitate aflaramu, cà nevinovat'a serbatóre traditionale a scóleloru romane din locu, ce s'a tienutu Sambata in 9/21 Maiu, a fostu pe aci se scótia din titini puternicului statu maghiaru! Aflaramu anume, cà cu acést'a ocasiune stindartulu tricoloru alu natiunei maghiare a fostu calcatu in picióre si prefacutu in strentie din partea studentiloru romani! Informatiunile, ce luaramu in privinti'a acestui gravu evenimentu, ne permitu a afirma, cà: Da! S a intemplatu calcare in picióre de stindartu maghiaru . . . inse spre cea mai mare bucuria a nóstra si spre confundarea dusmaniloru poporului romanescu numai in prea invapaiat'a imaginatiune a demniloru corespondenti ai diareloru „Kelet" si „Ellenzék" din Clusiu. Nu-ne credemu de locu datori a desminti unu faptu, despre care in Brasiovu afara de corespondentii lui „Kelet" si „Ellenzék" n'a are niminea nici o cunoscintia, nici chiaru politi'a, care a fostu tóta diu'a la faci'a locului si care este datóre a inregistra si raporta la locurile competente despre totu, ce se póte intempla la asemeni ocasiuni.

Si chiaru, déca ne-amu pune se ne perdemu vremea esplicandu d-loru dela „Kelet" si „Ellenzék" cum s'a putatu nasce in ferbintea imaginatiune a corespondentiloru loru pomenit'a calcare in picióre a tricolorului maghiaru, suntemu de mai nainte convinsi, cà sincerile nóstre esplicari n'ar avea nici unu efectu asupr'a relei credintie a d-loru politici maghiari din Clusiu. D-loru suntu cu multu mai passionati, decâtu, cá sè se lase a fi convinsi, de órece acést'a punendu in adeverat'a loru lumina causele necalificabilei loru purtari façia de poporulu romanescu, i-ar face reidiculi inaintea tuturoru ómeniloru capabili de a judeca su sange rece justele pretensiuni ale unui poporu, cá celu romanescu, care locuesce in acestu pamentu de mii de ani si l'a aperatu cu bratiele sale in toti timpii contr'a incursiuniloru barbariloru de totu soiulu.

Press'a magiara, pentru a atitia pe conatiunalii sei in contr'a poporului romanescu si a justifica inaintea lumii insultele, ce-i arunca cu profusiune pe fiecare dî, are trebuintia la aparintia celu puçinu de motive binecuventate. Candu inse aceste motive lipsescu, ele trebuescu inventate! In acestu soiu de activitate, trebue s'o recunoscemu, press'a maghiara a ajunsu la o mare virtuositate! Ea 'si-a pusu in capu, se dovedésca urbi et orbi, cà poporulu romanescu este unu poporu, care nu merita nici o consideratiune, unu poporu ingratu, care refusa cu obstinatiune de a recunósce marele binefaceri, de cari s'a impartasitu, de candu are fericirea de a trai sub unu guvernu atâtu de parintescu si de umanu, precum este guvernulu unguresc alu d-lui Tisza. Pentru acest'a tóte motivele suntu bine venite, fia ele chiaru cele mai abjecte si mai ridicule! Ori-ce ar' nascoci inse acésta puçinu scrupulós'a pressa maghiara pentru a-'si versa necazulu, ce are asupr'a poporului romanescu, din causa, cà este asupririle, ce a avutu se indure de cincispredieće ani incóce din partea violentei politice maghiare, n'au reusitu a stinge in peptu-i adenculu sentimentu alu vitalitatii sale, noi fideli chemarei nóstre, nu vomu inceta de a apera justele aspiratiuni ale poporului nostru cu tari'a si devotamentulu, ce ni-lu inspira cea mai santa din causele sante, care este de siguru, caus'a poporului romanescu.

Nu vomu inceta nici unu momentu de a declara in façi'a lumii, cà Romanii din Transilvani'a si din Ungari'a in decursulu celoru cincisprediece ani de domnia ai falsului constitutionalismu unguresc au fostu despoiati de tóte drepturile loru politice nationali; nu vomu inceta de a declara, cà anume in Ardealu s'a creatu o stare de lucruri cu totulu esceptionale, numai iu singurulu scopu de a apesá si a reduce la sapa de lemnu indelungu rabdatoriulu elementu romanescu, care constitue immens'a maioritate a populatiunii din acésta prea frumósa, dar' nefericita tiéra; nu vomu inceta de a declara, cà in statulu maghiaru poporulu romanescu geme sub o administratiune, care departe de a-i ocroti cele mai vitali interese ale sale, face totulu pentru a-i impedeca chiaru desvoltarea sa culturale-nationale si a-'lu trata cu cea mai nespusa vitregitate, cá-si candu acestu poporu de trei milióne de suflete n'ar contribui cu nimicu la sustienerea statului maghiaru!

Press'a maghiara póte se fia sigura, cà noi, ori de câte ori ne va arunca ea manusi'a, vomu fi gata a-o radica. Cá insultati inse vomu avé totudeaun'a dreptulu de a alege arm'a de combatere si arm'a nóstra de predilectiune va fi in totu-deaun'a U r b a n i t a t e a, care este adeveratulu semnu alu unei bune educatiuni in viétia privata si cu atâtu mai vertosu in cea publica!

*) „Kelet" Nr. 117, 24 Maiu.

**) „Ellenzék" Nr. 118, 24 Maiu.

Cuvintulu finalu

alu raportorului comisiunei de 30. V. Babesiu.

Onorabila Adunare!

Discussiunea, ce se petrecù aici in audiulu nostru, este o fidela icoana a celei, ce avù locu in Comissiunea D-vóstre, ieri si alalta-ieri — in mesura inca mai mare. Ori câtu de frumóse argumente si propuneri am auditu aci, ceva nou n'asi puté dice, cà s ar' fi adusu. Si si aici, cá-si in comissiune, intrebarea se concentra la aceea, cà — C a r i a r g u m e n t e p r e c u m p a n e s c u s i t u t u r o r u, — c a r e p r o p u n e r e c o r e s p u n d e m a i b i n e? Dér' tocmai aci díace greutatea, si apasa asupra nóstra a tuturoru. Tocmai aci simtimu afundu, câtu de complicata si incurcata este situatiunea prin politic'a domnitória.

Si aci, la acestu locu, Domnii mei, pre câtu pe d'oparte cu multa placere, totu pre atata, d'alta parte cu profunda durere trebue se constatu unu mare si nenegabilu adeveru, acela, cà atatu aici, in acesta publica adunare, câtu si in Comissiunea D-vóstre, desi s'au ridicatu multe si diferite voci, desi s'au facutu felu de propuneri, totusi asupra greutatii situatiunei, asupra nedreptatiloru, ce sufere natiunea romana, asupra dauneloru, ce se causadia prin acést'a patriei, si asupra periculeloru, ce ne amenintia — prin gresit'a politica de susu — viitoriului tuturoru, — asupra acestui adeveru, acestui punctu principalu alu pornirii nóstre, nu s'a manifestatu nici cea mai mica diferintia! Nici macaru unu unicu oratoru nu s'a incercatu a apera politic'a si pasirea de susu, dela guvernu si legislatiune, façia de noi si de ţiér'a intréga, ba nici macaru a-i da o alta óresi-care interpretatiune scusatória! Si d'aci, din acestu motivu, Domnii mei, naturalminte a resultatu u n i t a t e a n ó s ţ r a i n c u g e t e s i s i n t i r i, (Asia e, asia e, bravo!) cari cugete si sintiri ne-au adunatu aici la olalţa pre toti de prin cele mai indepartate parti ale tierei, si ne-au facutu a ne legá in s o l i d a r i t a t e n a t i o n a l a, pentru d'a resiste reului, ce ne apasa pre toti si d'a cauta caile, modurile de scapare. (Asia este; bravo!)

Incâtu pentru natur'a, asié dicêndu, d u a l i s t i c a a propunerei comissiunei, Ve incredintiézu, Domnii mei, cà ide'a acestei propuneri n'a esitu diin capulu meu; cà mie in teoria mai bine mi-ar' fi convenitu, cá Romanii cu totii, fara diferintia de partile, prin cari locuescu, sè-se fia intielesu si unitu — fia pentru o a c t i v i t a t e, ó r e s i c a r e b i n e, d e f i n i t a, s é u p e n t r u o a s e m e n e a p a s s i v i t a t e, cari in cele din urma, ţotu asemenea, ba chiaru identica este situatiunea loru, si sistém'a politica cea gresita si dusmanésca, ii apasa d'o potriva pre toti, este croita si esecutata in contra vietii si desvoltarei naturale a tuturoru. (Asia e; bravo; se traiésca!). De alta parte eu amu convictiunea, cà in fatalile impregiurari de astadi noi Romanii de a dreptulu nici prin activitate, nici prin passivitate n u n e v o m u a j u n g e s c o p u l u d o r i t u, nu vomu contribuí, cà sè ni-se vindece durerile si sè se indrepte tristele relatiuni din tiéra; ci cà propriamente se lucra — n u m a i s i n u m a i d'a n e m a n i f e s t a i n f a ç i'a t i e r e i s u f e r i n t i e l e n ó s t r e p e n e d r e p t u, s i i n g r i g i r i l e n ó s t r e p e n t r u v i i t o r i u. (Bravo! Asia e, sè traiésca!) Propunerea comissiunei este r e s u l t a t u l u f a t a l e l o r u i m p r e g i u r a r i f a p t i c e, de cari ni s'au impusu c á u n i c a p o s s i b i l a; si ori-câtu vomu disputa noi, si ori-câtu ne vomu svircoli, pre câtu timpu sustau acele fatali impregiurari faptice, nu vomu fi in stare a combina si esecuta alta programa mai buna. (Asia e; bravo; se traiésca!)

Credu eu, cà activitatea — este v i a t i'a o m u l u i s i a p o p o r u l u i, candu adeca —: este p o s i b i l a, candu ea depinde dela noi; si d'acea sciu apretiuí pe deplinu argumentele activistiloru din principiu; nu credu inse, cà activitatea se fia la locu acolo, unde ea, — f o r m a l m i n t e e s t e e s c h i s a p r i n i m p r e g i u r a r i. A cere activitate dela unu omu, dupa-ce l'ai legatu bine de mani, de picióre, este — ridiculu si chiaru insulta! (Asia e; bravo! Aplause indelungate.) Candu omulu séu poporulu este condamnatu prin lege si administratiune, séu a nu se misca pe unu terenu óre-care, séu a se misca — l a c o m a n d a — cá unélta a altuia (bravo, bravo! Asia e!) in astfeliu de casu —

activitatea póte sè fia adoptata numai cá de gluma, séu numai de unu omu séu poporu, care n'are simtiulu de altu interesu, de alta demnitate, decâtu — de a face servitie séu placere apasatoriului seu, tiranului seu, pentru de a-i se recomenda gratiei! (Bravo! Asia e!) —

Chiaru eu eramu de opiniunea, si amu facutu in Comisiune formala propunere, cá — se ne folosimu cu totii chiaru si de acele puçine sfarimaturi de dreptu electoralu, ce din gratia, de buna séma spre a amâgi lumea straina necunoscatória de impregiurari, ne-au oferitu prin legea loru domnii maghiari, se ne folosimu de ele, se ni concentramu tóte puterile in câteva puçine cercuri, spre a scóte de s'ar' puté, unu numeru, barem câtu de micu de deputati nationali, devotati adeverului si poporului, cari se mai incerce de nou a ni apera vitalele interese in dieta; — dá, domnii mei, asia cugetamu eu, mai vêrtosu pentru de a convinge odata pre activistii din sinulu nostru, cà — fara resultatu si desierte sunt pre acést'a cale — tóte (bine!) si cá apoi solidaritatea nóstra se fia cu atâtu mai firma si secura. Dér' candu ni s'a doveditu cu date, cu cifre, cà — faç̆ia de legea din principiu rea, de administratiunea din sistema dusmana romanului, faç̆ia de coruptiunile si amagirile ne mai pomenite prin cercurile nóstre, in partile Transilvaniei, Romanii nu potu avé secura sperantia de a reesi macaru cu trei, ba chiaru cu nici unu deputatu, pre care interesulu loru celu mare l'ar' cere si anim'a loru l'ar' dorí: atunci amu simtitu si preceputu, cà — demnitatea nóstra nationala ne opresce a pasi in astfeliu de lupte cu astfeliu de contrari; si a-ne dejosi se ridicamu sfarimaturile de drepturi, pre cari ni le-au aruncatu — cersitoriului cruceriulu si dobitocului nutretiulu! (Bravo! bravo! Asia e; sè traiésca!)

Trebue se aratamu domniloru nostri si lumei civilisate, cà noi Romanii, ori câtu de apesati, deslipiti chiaru, avemu si pastramu in pieptulu nostru — celu mai viu simtiu de demnitate nationala, de care nu ne vomu desbraca nici odata — cu capulu! (Bravo; bravo; sè traiésca!)

Ce se tiene de propus'a activitate pentru partile Ungariei proprie, la aceasta neamu invoitu cu totii din dóue consideratiuni, fórte cumpanitórie, un'a: fiindu-cà ni s'au disu si doveditu cu trecutulu, cumca acolo esistu cercuri, in cari, în butulu de alegeri rele, si a administratiunei despotice si a coruptiuniloru indatinate, poporulu nostru a invetiatu a alege liberu, infruntandu ori-ce greutati; alt'a: fiindu-cà a trebuitu sè recunóscemu oportunitatea de a nu aparé din principiu renitinti faç̆ia de diet'a si constitutiunea tierei, ceea ce se potea, si de buna séma sè si interpreta ásia de contrarii nostri; pre candu Romaniloru, precum prea binesciti, nimicu nu le este mai strainu, decâtu de a recusa din principiu constitutiunea si libertatea. (Asia e; bravo!) Noi nu amu basatu propunerea — de câtu pre — dur'a necesitate — de o parte, si pe sperat'a posibilitate — de alta. Dicu din adinsu, si repetu, cà — activitatea pentru partile ungurene si bunatiane ne-am basatu-o numai pre speranti'a de posibilitate; càci garantii in lege si mai virtosu in administratiune nu avemu. si de aceea nime se nu-si faca ilusiuni, nime se nu créda, cà noi cu planulu nostru de securu vomu reesi. Sciindu prea bine, cà si acolo suntemu pusi la discretiunea, la bunavointi'a stapanirei si a organeloru ei, si — de felu nu vomu fi surprinsi, déca si acolo, prin fapta vomu fi facuti imposibili. (Asia e!) Cu atâtu mai multu domnii dela putere voru adeveri prin fapta, cà — din constitutiunea si libertatea maghiara — noi n'avemu parte, cà pre noi din principiu ne-au decretatu si prin politic'a loru administrationala ne tractéza de sclavii loru. (Asia e; asía e!) Dér' tóte aceste nu ne dispenséza, ba chiaru trebue se ne impulpe a lucra cu atâtu mai vêrtosu, prin tóte cercurile, unde avemu alegatori in numeru considerabilu, si a ne intielege, a porta cu alegatorii de alte nationalitati, cari simtiescu in asemenea modu greutatile situatiunei si pecatele celoru de susu, cá sè scótemu la alegeri barbati nationali valorosi, resoluti si capabili de a ni apera interesele si de a face sè incete celelalte multe! (Bine e!)

Contradicere in propunerea Comisiunei nu este. Contradicere ar' fi in diferenti'a propunerei — atuncia, déca legea si impregiurarile ar' fi acelesi, si noi facia de identitatea legei rele si impregiurariloru grele, am adoptá dóue diferite medicine, séu moduri de procedere; dér' asia, cumu stau lucrurile, propunerea este chiaru logica, si tocmai asia — bine politica, cà-ci se acomoda realiloru impregiurari. — Er' solidaritatea nóstra se baséza pre simtiulu comunu, identicu, despre nedreptatile, ce ni se facu si relele, ce vedemu nascêndn-se, si necesitatea si dorinti'a de a scapá noi, si a scapa tiér'a de aceste rele. Modurile, armele, potu fi diferite, precumu le vomu combina impreuna. Altufeliu se lupta, si trebuie sè se lupte in resbelu — partea armatei, ce apera o cetate séu reduta, altfeliu ceea-ce ataca o cavaleria in siesu, si altfeliu ceea-ce da asaltu asupra unei coline intarite. Dér' tóte lucra in solidaritate, la acelasi scopu. (Bravo! asia este!) S'a disu, ca nime in lume nu lupta pentru drepturi politice cu passivitatea. Afirmatiunea — nu este esacta. Cehii din Bohemi'a prin lupta passiva de 18 ani si-au ocupatu positiunea, ce li compete in Austri'a. Chiaru domnii maghiari faç̆ia de constitutiunea si Diet'a Transilvaniei de la 1863—65, au luptatu cu passivitatea, fara care passivitate la 1866—76 abia puteau sè nimicésca Autonomi'a Transilvaniei si sè realiseze fusiunea! (Asia e; dreptu e; bravo! Vivat!)

S'a adusu esemplulu lui Oconelu, dér' Oconelu n'a intratu in parlamentulu Britaniei-mari nici singuru nici cu 2—3 cameradi, sciindu, ca astufeliu s'ar' fi facutu numai de risu. Si Romanii din Transilvani'a voru merge la diet'a din Budapest'a, indata ce li se va da posibilitatea de a merge cu demnitate, 30 séu 40 la numeru.

S'a disu, ca — ce totu ne provocamu si tienemu la dreptulu istoricu, la Autonomi'a Transilvaniei, ca — este numai unu prejudetiu, fara vr'o valóre reala pentru noi Romanii! Admitu, ca póte se fia unu prejudetiu; dér' projudetiele sunt fórte poternice cu ómeni. Napoleonu celu mare dicea, candu suspina pe stanulu insulei Sta-Elena, ca mai usioru i-a fostu a devinge intrég'a Europa, decâtu prejudetiele!

Prejudetiele ómeniloru sunt cá si vestmintele si locuintiele loru; ori câtu se fia de rele, nu se despartu de ele, pêna nu voru avé altele mai bune. (Pré adeveratu!)

Déca Domnii dela potere, candu au stersu autonomi'a tierei Ardealului, oferieau Romaniloru, maioritatii tierei, conditiuni de vieatia, de desvoltare si fericire — mai bune, decatu pre cari le aveamu dela 1850 pêna la 1867: de buna sama, ca Romanii usioru se familiarisau cu noulu dreptu, nóu'a situatiune. Dér' Ve intrebu, este vr'unulu intre Dvóstra, care se cuteze a afirma, ca — Romanii au castigatu vr'unu bine, vr'o sperantia macaru de bine, prin contopirea fortiata a Ardealului cu Ungari'a?! Déca este intre noi unulu, carele se nu scie, se nu véda si pricépa, ca uniunea si respective fusiunea s'a facutu tocmai in contra Romaniloru! (Asia e; bravo; se traiésca!)

S'a disu de On. Domnu oratore, ca propunerea nóstr'a este maiestrita, precandu ea ar' trebui se fia simpla, naturala, adeca — pentru activitate preste totu. Ilu reflectu scurtu pe domnulu oratore, ca, fiindu recunoscuta de catra toti de maiestrita si complicata situatiunea, propunerea comisiunei numai asia este logica, este bine politica, ca este maiestrita si acomodata situatiunei; da apoi, ca acésta este chiaru natur'a politicei bune, carea in sene este o maiestria. Firesce, ca maiestri'a politicei séu politic'a ·cá maiestria in statu ar' fi se conduca tóte spre binele comunu alu tuturoru poporeloru, precandu ea la noi, precumu vedemu, produce numai suferintie si ruina! Ea este órba si retacita de totu. (Asia e!)

Veniva tempulu, cà-ci — bunu e Ddieu, dér durere, tare me temu, ca va fi, candu deja natural'a consecintia a pecateloru Domniloru maghiari, calamitatile publice voru fi periclitatu Tronu si patria, — si atunci ochii contrariloru nostri de susu se voru deschide, si ei voru recunósce, ca au gresitu reu, si s'au facutu greu vinovati si nu voru intinde man'a cá la unu póporu loialu si patrioticu si valorosu, si — legile cele rele, politic'a cea falsa nu voru fi in stare a impedecá infratirea nóstra si impartirea faptica a beneficieloru tierei, pentru salvarea tierei! (Bravo! se dè Ddieu! bravo! se traiésca!!)

Ceea-ce noi astadi trebuie se facemu, este a marcá situatiunea, a caracterisa fas'a, in care ne aflamu cu tiéra cu totu. Si acestui scopu corespunde — cumu credu, propunerea Comisiunei si cu motivele, ce amu adusu. (Asia e; bravo!) Er' argumentele, ce s'au adusu in contra — n'au fostu in stare a ni face plausibila alt'a mai buna. (Asia e!)

Poporulu maghiaru in massa este bunu si tolerante, si-'si iubesce patri'a fara tendintia, de a confisca si utilisa numai pentru sine, sciindu bine, ca in casu de periclitare a ei nu este in stare a o apera singuru. Din manifestatiunile nóstre eu sumu convinsu, ca totu, ce nu este stricatu in poporulu maghiaru, se va convinge, cumca noi Romanii 'i intrecemu in iubirea catra tiéra si in dorinti'a de a o conservá si cultivá, cá se ne fia tuturoru adeverata patria. Si din acésta consideratiune, si pentruca in privinti'a puncturiloru de manecare, motiveloru, din cari suntemu condusi, nu esiste intre noi nici cea mai mica diferintia: Ve rogu cu totu de a dinsulu sè dati cu totii pondulu moralu, ce se recere, cá pronunciamentulu nostru sè-'si faca efectulu politicu necesariu, adeca se votati propunerea in unanimitate. (Aprobare generala; se traiésca scomotóse; aplaude prelungite! — Toti din tóte partile se imbuldiescu a stringe man'a Raportorului).

Cronic'a evenimenteloru politice.

Maioritatea camerii din Vien'a a alesu comissiunea, care dupa propunerea contelui Hohenwart are se esamineze intr'u câtu a comisu tribunalulu supremu o incalcare in competenti'a camerii. Stang'a liberale s'a abtienutu cu totulu dela acést'a alegere, care constitue dupa teoriile constitutionale ale ei o calcare a constitutiunii din partea maioritatii. Dupa alegerea comissiunei pomenite camer'a a procesu la a trei'a cetire a legii, care admite incasarea dariloru in lun'a lui Iuniu.

Journalele radicale din Paris sunt de totu irritate contr'a dlui Saint-Barthélemy, ministrulu afaceriloru straine, din caus'a unei epistole, pe care acest'a a scris'o redactorului diarului germanu: „Deutsche Revue", si in care se esprime in termeni fórte magulitóri asupr'a Germaniei pentru tienut'a observata in totu decursulu conflictului franco-tunisianu. In deosebi nu-le place passagiulu urmatoriu: „Tienut'a Germaniei in acésta insemnata cestiune merita intrég'a nóstra recunoscintia si eu admitu cu mare placere, ca noi suntemu datori guvernului germanu si insemnateloru sale organe de publicitate „mare multiamita"; acést'a este numai unu actu de dreptate." D-lui Rochefort in „Intransigeant"-ulu seu incepe a tuna contr'a unei aliantie franco-germane si „La Vérité" esclama: „Acést'a este asiadara claru, cà tienut'a Germaniei in acésta insemnata cestiune merita intrég'a nóstra recunoscintia si pentru aceea noi i aretamu multiumitele nóstre. De aci resulta evidentu, cà noi amu potutu stabilí protectoratulu nostru in Tunis numai sub conditiunea, cá se lasamu, se se stabilésca asupr'a nóstra acel'a alu Germaniei." Jurnalulu reactionariu „Le Clairon" strigá plinu de dorere: „Astfeliu noi amu uitatu deja pe Elsat,a si Loren'a; amu uitatu cele siese miliarde; amu uitatu spaimele din anulu 1875; amu uitatu neintrerruptele sicanari din partea Germaniei; amu uitatu scóterea din Germani'a a societatiloru francese de assicuratiune, pe care guvernulu francesu nu indrasnesce, se-le apere! Totu'u este uitatu! Noi suntemu multiamitori." Aceste declamatiuni ale pressei radicale si reactiunarie nu potu denega faptulu, cà in timpulu de faç̆ia esistu relatiunile, cele mai amicale intre Germani'a si republic'a francesa si aceste relatiuni se voru mantiené pe câtu timpu va sta la presedinti'a republicei dlu Grevy si la ministeriulu afaceriloru straine dlu Saint Barthélemy.

Serbarea incoronarii primului Rege alu Romaniei.

Dumineca de cu vreme stradele dela Mitropolia pêna la gar'a Tirgovistei erau pline. Chiaru dela 6 óre dim. poporatiunea, in haine de serbatóre, inaintá spre stradele pe unde avea se tréca cortegiulu regalu. Ceriu era seninu. Ne duseramu la gar'a Targovistiei, cá se asistamu la formarea cortegiului. Calea Griviti'a era fórte liniscita. Multa lume la ferestre, la balcone pe acoperisiulu caseloru si pe trotóre. Totusi cei mai curiosi se imbulzeau de vale de palatu, nevoindu se créda, ca cortegiulu pléca intregu dela gara. Trupele cunu insirate dela gara pêna la calea Grivitiei; de aci pêna la biseric'a St. Voivodi s'au asiediatu micii dorobanti sub comand'a sergentului instructoru Dimitrescu. Tóte scólele au drapelele loru si corónele, ce voru se ofere M. S. Regelui. Generalulu Davila inspectéza pe micii lui dorobanti si se bucura de tinut'a loru martiala. Mici dorobanti astadi, curcani viteji mane.

Mici nori negri, goniti de ventu, inaintéza mereu si se stringu d'asupra capului nostru. Tuna. Se

aude unu freametu de arme: Suntu jandarmii, cari inaintéza la loculu menitu pentru dinsii. La o mica distantia Rosiorii ii urméza. Banderolele rosii si albastre ale lancieloru loru falfaie in departare. Intr'unu break sosescu patru lachei ai curtii. Brekulu este manatu de unu surugiu in costumulu traditionalu.

Trece trasur'a regala, precedata de doui lachei calari. Trasur'a e trasa de optu cai, condusi de doui jokei, cu casac'a rosia brodata cu argintu si cu sépc'a négra. In locu de capra, unu cosiu de flori. Trasur'a intrégа este acoperita cu unu covoru de catifea rosia cusutu cu firu.

La fia-care coltiu suntu laterne argintate si la spate o coróna regésca. La órele 11 se aude fluerandu trenulu regalu, care sosesce in gara. Tuna, pare, cà ceriulu voesce s'amestece vocea sea cu resunetulu tunuriloru. Dela gara cortegiulu a pornitu in ordinea indicata de programu: 1. Unu plutonu de giandarmi; 2. Unu plutonu de rosiori; 3. Doui oficieri germani din suit'a A. S. R. Principelui Leopold de Hohenzollen.

Regele, care saluta in drépt'a si in stang'a.

8. Suit'a M. S. Regelui.

9. Regin'a insoçita de principele mostenitoru de Hohenzollern si de principii Ferdinandu si Carolu:

Regin'a pórta pe frunte o mica diadema de argintu oxidatu si suride tutuloru cu dulcele ei surisu, respundiendu la tóte salutarile poporului entusiasmatu.

10. Oficieri cari forméza suit'a M. S. Reginei. 11. Unu plutonu de rosiori. 12. Arier-gard'a comandata de d. colonelu Schina..

Incepe se ploie. Ceriulu e plinu de nori. Si cu tóte acestea lumea pléca dupa cortegiu. Acumu nu se mai vede de câtu o mare intunecósa de capete, de asupr'a caror'a se zaresce strelucirea armeloru si falfairea rosia a bandiereloru rosioriloru. Cortegiulu strabate stradele Victoriei, Lipscani, Sielari, Rahovei si Bibescu-Voda pêna la Mitropolia, in mijloculu unei poporatiuni compacte, care imple pretutindeni estradele radicate inadinsu, ferestrele, balcónele si trotórele. Tóte aceste strade pêna la mitropolia aveau o infatisare din cele mai placute, mai ca nu era feréstra séu balconu, la care se nu falfaie unu stindardu séu se nu fia suspendatu unu covoru si ghirlande séu coróne de flori.

Colin'a Mitropoliei era plina intiesata de lume incependu dela colonadele dela capulu de josu alu délului p'o parte si p'alt'a se aflau insiruite delegatiunile urbane si rurale ale tutuloru judetieloru, era o placere de a privi acele chipuri energice si 'n acelasi timpu blande si costumele nationale in tóta varietatea, ce le-a pututu da gustulu capritiosu si variatu alu poporului.

In vale pe marginele sioselei, ce duce la mitropolia, si ocupandu trotórele erau delegatii orasieloru si in fundu pe costisiu delegatii sateloru, insirati dela capatulu sioselei, pêna la pórt'a Mitropoliei. Unulu din delegatii urbani purta stégulu judetiului si fia- are delegatu avea pe pieptu-i o tablitia tricolora, pe care era scrisu judetiulu, 10 Maiu, comuna. . . Delegatiunile jud. Ilfovu, Iasi si Dolju erau in intrulu Curtii Mitropoliei. Tribunele radicate in curtea Mitropoliei ocupau o parte insemnata din loculu liberu, ce este intre palatulu mitropolitanu si intre mitropolia. Marele pavilionu regalu formá centrulu ér' la drépt'a si la stang'a erau tribunele pentru d-nii ministri ai puteriloru straine, pentru representantii natiunii, pentru representantii comerciului, pentru presa si ceilalti invitati. Junimea universitara ocupá spatiulu lasatu golu la intrarea cea mare a Mitropoliei.

La 12 óre, Em. S. Mitropolitulu primatu, impreuna cu Em. Loru episcopii, pornescu intru intempinarea MM. LL. Regele si Regin'a. La pólele colinei asteptau d-nii presiedinti ai Senatului si Camerii, cu d-nele d-loru si d-nele patronesce.

Sosindu cortegiulu in urari entusiaste, ce isbucneau de pretutindeni, corulu seminarieloru intonă imnulu: „Bine esti cuventatu celu ce vii intru numele Domnului. Ér' Em. S. mitropolitulu primatu dise rugaciunea: Domnulu Nostru, psalmu 8 si presintă M. M. L. L, evangeli'a si crucea. Inaltulu cleru luă apoi fruntea cortegiului si Maiestatile Loru, impreuna cu A. S. principele Leopoldu si cei duoi fii ai. A. S. urmara pe josu pêna la mitropolia. Ivirea M. S. suptu arcad a intrarii fù salutata cu urari, apoi M. M. L. L. precedate de cleru intrara in biserica prin intrarea din drépta.

La esirea din biserica a M. S. corulu condusu de d. Vachmann si compusu din elevii conservatorului si ai tuturoru scóleloru ce au coru, esecutara unu imnu si apoi se incepu Te-Deumulu.

Corónele erau asiediate p'o masa acoperita cu draperii de catifea rosia.

M. M. L. L. precumu si principele mostenitoru de Hohenzollern sub-scrisera actulu constatatoru alu ceremoniei incoronarii, care fù incredintiatu d-lui ministru de culte. D-nii ministrii, si presiedintii corpuriloru legiuitóre si d. primu-presiedinte alu casatiunii sub-scrisera asemenea. Unu ur'a unanimu si entusiastu s'audi pretutindeni.

Apoi M. M. L. L. si principele mostenitoru de Hohenzollern se indreptara spre esire, salutate pretutindeni de viui si entusiaste urari, ér' corulu intonă imnulu: Multi ani.

Cortegiulu pentru ducerea corónelor la palatu se formă astu-feliu:

Unu plutonu de tóte armele, avêndu in frunte tóte musicele militare. 1. Veteranii dela 1848. 2. Ranitii ultimului resbelu, 3. Membrii in viéti'a ai divanuriloru ad hoc. 4. Trasur'a de gala pentru II. PP. SS. Mitropoliti. 5. D-nii membrii ai Senatului cu presiedintele. 6. Corónele purtate de d-nii generali G. G. si Al. Angelescu, Racovitia si asistati de patru coloneli insoçiti de cele patru drapele, decoratu cu Steau'a Romaniei, — si de unu numerosu cortegiu de oficiari, intre cari erau si oficiarii gardei nationale din Bucuresci. 7. D-nii membrii ai Camerei cu presiedintele. 8. Inalt'a curte de casatiune; curtea de compturi. 9. Consiliulu municipalu alu Capitalei cu delegatiunea consilieloru comunale din Iasi si Craiov'a. 10. D-nii membrii ai Academiei, d-nii rectori ai universitatiloru din Bucuresci si Iasi si d-nii decani respectivi. 11. Functionarii superiori. 12. Curtile si tribunalele. 13. Delegatiunile comunale si judetiane in ordinea, in care au fostu insirate pe colina. 14. Directorii scóleloru publice secundare si primare si delegatiunea junimei universitare, in siru câte optu avêndu in fruntea loru drapelele scóleloru, purtate de catra unu portudrapelu, care 'si luara loculu dupa cum cortegiulu trecea pe dinaintea scóleloru, D-nii directorii purtau corónele ce aveau sè ofera Maiestatiloru Loru de catra scóle. 15. Corporatiunile de meseriasi din capitala cu drapelele. 16. Delegatiunile colonieloru streine. 17. Unu plutonu de dorobanti inchide cortegiulu.

In ordinea acést'a, cortegiulu strabatù stradele Bibescu-Voda, Rahov'a, Carolu I si calea Victoriei pêna la palatu. Aci M. M. L. L. impreuna cu A. S. principele Leopold primira diferitele corpuri ale Statului. D. Presiedinte alu senatului in numele amenduroru corpuriloru legiutóre rosti urmatorulu discursu:

Sire, Dómna,

„Astadi Romani'a se incoronéza pe sine-'si, punendu Coróu'a Regala pe Capetele Maiestatiloru Vóstre. Astadi ea culege laurii intieleptiunii si bravurei sale. Astadi vitézulu ei Capitanu, care a avutu nestramutata credintia in valórea natiunii, nealterabilu devotamentu pentru libertatea si binele ei, primesce din manele natiunii si pune pe Capulu Seu simbolulu Suveranitatii Romaniei, emblem'a stabilitatii si a asicurarei viitoriului. Pórta, Sire, porta, Dómna cu fala si credintia acésta Coróna regala, Ea sta neclintita de Capetele Vóstre, ca-ci s'a otielitu prin sangele nostru si s'a intaritu prin devotamentulu si iubirea nóstra. Urmasii Vostri o voru purtă cu aceiasi mandria, cu aceiasi taria, si Dinasti'a Vóstra va fi totu atatu de nationala, cá si Voi prin credinti'a, prin amórea Romaniloru.

Traiésca Romani'a! Traiésca Regele si Regin'a ei! Traiésca Dinasti'a!

Dupa acést'a d. presiedinte alu Senatului oferí M. S. Regelui corón'a si d. presiedinte alu Camerii plecandu unu genunchiu oferí corón'a M. S. Regin'a dicundu: „Dómna! Natiunea privindu-Te, frumósa se vede."

M. S. Regin'a intinse man'a presiedintelui Camerii si acest'a i-o saruta.

Regele respunde representantiloru natiunii printr'unu discursu, ale caruia i-dei, cuvinte si simtieminte au fostu astufeliu, incatu au storsu lacrime din ochii asistentiloru. Vorbindu M. S. Regele, puse man'a pe coróna, o radica si urmă discursulu tienendu-o in mana.

Vomu reproduce in numerulu viitoriu in intregulu seu acestu discursu. Acumu ne multiamimu a spune, cà era discursulu unui adeveratu representantu alu unei natiuni libere si democratice.

Delegatiunile celoru 32 judetie din tiéra incepura a defila pe dinaintea MM. LL. Ministrulu de interne le presinta. M. S. Regele si A. S. principele Leopold primiau discursurile delegatiuniloru.

MM. LL. prin ochi si prin gesturi, putemu dice, cà le-au facutu respunsurile cele mai romanesci.

In timpulu acestei ceremonii, L. S. Regin'a a statu pe tronu, ér' M. S. Regele necontenitu in picióre. — Presentatiunile fiindu terminate, delegatii judetieloru se indreptara spre loculu banchetului, ce li se oferea si o veselia franca insufletí acésta petrecere adeveratu poporara. Comitetulu de organisare a avutu fericit'a idea de a face, cá fiacare delegatu se póta avé unu obiectu de amintire de la acésta serbare. Talerele, pe cari se servise prandiulu delegatiloru erau de lemnu si se incrustase pe ele cu feru arsu in marginele cercului cuvintele; Serbarea incoronarii Regelui Carolu I, si in mijlocu:

1881
Carolu I.
Regin'a Elisabet'a.

Delegatii primira cu o nespusa bucuria invitatiunea, ce li se facú, de a lua, cá amintire, déca voiescu, acele talere si chiaru cánele, cu care s'au servitu si amu vediutu pe multi spunendu cu bucuria, cà le voru pastră in tóta viéti'a loru si le voru lasă cu bucuria la copii, indatorandu-i, cá totdeaun'a se le pastreze. Astufeliu se incheia prim'a di a serbarii incoronorii, veselia generala, unu aventu ne mai vediutu si o unanimitate in espressiunea bucuriei, ce incaldiesce acumu anim'a oricarui romanu, vediendu-'si patri'a libera si independinte, iubita si respectata si cu unu viitoriu mare si prosperu asecuratu. (Dupa Romanulu.)

Manifestulu Tiarului Alexandru III.

Noi, din mil'a Dumnedieu, Alexandru III etc. càtre toti supusii credintiosi. A placutu lui Dumnedieu in nescrutabil'a s'a hotarire sè incheie gloriós'a domnia a multu iubitului nostru parinte prin o mórte de martiru, si se ne impuna nóua sant'a datoria a guvernului autocratu. Supuindune vointiei providentiei si conformu legei statului, privitóre la mostenirea guvernului, amu primitu acést'a sarcina in faci'a celui prea inaltu in ora plina de terórè, candu totu poporulu nostru era cuprinsu de jale si gróza, in deplina credintia, cà elu, care ne-a chiamatu la domnia intr'unu timpu atatu de greu si de obositoriu, ne va apera suptu scutulu seu omnipotentu, si totu-odata in deplina credintia, cà elu va asculta ferbintile rugatiuni ale poporului nostru cu frica de Dumnedieu si cunoscutu in tóta lumea prin iubirea si credinti'a s'a càtre cas'a domnitoria, 'si va tramite binecuventarea s'a asupra detoriei nóstre de guvernare. Primindu parintele nóstru, care odihnesce in Domnulu, puterea auctorata pentru binele poporului de la Dumnedieu, remase pêna la mórte credintiosu juramentului seu si sigilă marea s'a activitate prin sangele seu.

Nu prin mesuri severe, ci prin mila si bunetate a indeplinitu elu cea mai mare fapta a epocei guvernarei sale, liberarea tieraniloru. Atragundu cu succesu la cooperare si pe nobilimea tierei, care totudeauna a ascultatu vocea binelui si a onórei, elu a creatu marile reforme in justitia si a chiamatu pe supusii sei, pe cari 'i-a liberatu fara deosebire pentru totu-deauna la administrarea economica propria locala si generala. Da, fia-i memoria in veci bine-cuventata! Omorulu odiosu si ordinaru, comisu de nisce monstri asupra domnului rusescu, in midiloculu credintiosiului seu poporu, care totu-deauna e gata a-si dá viati'a pentru densulu, este unu fenomenu tristu si ingrozitoru, ne mai pomenita in Rusi'a, care a implutu tóta tiér'a de jale si gróza. In marea nóstra intristare ne ordona vocea lui Dumnedieu a tiené strinsu fronele guvernului, avendu incredere in providinti'a divina si in puterea si adeverulu fortiei autocratice, caro suntemu chiamati a o intari si apera de ori-ce atacu pentru binele poporului, Da! Se se linistésca sefletele coprinse de spaima si indignare ale credintiosiloru nostri supusi, ale tuturoru celoru ce iubescu patri'a si cari din neamu in neamu au remasu credintiosi familiei domnitóre. Subscutulu ei tiér'a nóstra a trecutu de multe ori prin timpuri grele de rescóle, a ajunsu prin incercari grele si nevoi la putere si onóre, cu credinti'a in Dumnedieu, conducetórula sortiei ei.

Consacrandu-ne marei nóstre misiuni, invitamu pe toti supusii nostri credintiosi, se ne servésca si noua si statului cu credintia, pentru stirpirea tendintieloru nedemne revolutionare, cari acoperu pamentulu rusescu cu rusine, pentru intarirea moralitatiei si credintiei, si crescerea copiiloru, pentru nimicirea minciunei si delapidarei, pentru stabilirea ordinei si a dreptului, in bas'a institutiuniloru date Rusiei de binefacétoriulu seu, multu iubitulu nostru parinte.

Datu in St. Petersburg la 29 Aprilie, in anulu dela Christosu 1881 si primulu alu guvernarei nóstre.

„Press'a."

Sinodulu archidiecesanu gr. or.

(Urmare.)

Dr. Borcea: Sprigiuescu propunerea si din motivulu cà ue intalnimu cu vointia Escel. Sale in regularea acelei afaceri.

Macelariu: Afla, cà cestiunea e regulata definitivu in st. org. si regulamentu. Presidiulu a promisu, cà va delatura inregularitatile càtu mai curendu. Se ne multiamimu cu acést'a promisiune, si se speramu, cà se va face.

Cosm'a: Nu aflu motivu indestulitoriu pentru primirea unei astfelu de propuneri. Ea invólve o violare a statutului org. Déca Episcopulu voiesce se faca mai multe concesiuni vicariului, decàtu cere regulamentulu: atunci noi acést'a o putemu luá spre sciintia de altcum cu astfelu de lucru n'ar' avé a se ocupa sinodulu.

Cristea: Sustiene propunerea cu: cà sinodulu tocmai are a se ocupá cu regularea astoru felu de afaceri. Sunt lucruri, cari trebuescu odata regulate definitivu, cá se scimu, de ce se ne tienemu. . . . . Spriginesce amendamentulu lui Brote.

Presidiulu: Eu voiu regula tóte conformu st. org. si a regulamentului. Recunoscu, cà sunt scaderi; dér' me angajezu a constata, cà sunt lucruri, cari stau asie, cà si déca se voru spune, nu'mi va fi rusine de ele. Pêna acum regularea ceruta nu s'a facutu, dér' promitu solemnu, cà se va face. Déca este bunavointia de tóte partile, atunci se póte pune ceva pretiu si pe bunavointi'a mea. Prescrieri de aceste nu ne voru duce la scopu. Eu voiescu se facu pace si o voiu face.

Trombitasiu: Regretu, cà propunerei mele se atribuie intentiunea de a vatema autotitatea inaltului presidiu. Mi amu esprimatu dorinti'a, cá declararea Escel. Sale se tréca la protocolu. Si nu intielegu, cum o regulare a presidiului sè se esplice cá vatemare.

Amu doritu numai, cá detorintiele intre presidiu si vicariu sè se normeze.

Me rogu dér', a nu privi acést'a de revolutie séu resturnare, ci simplu de o regulare a unui lucru, ce nu este regulatu.

Brote: Mi se pare, cà toti voimu un'a si aceeasi, numai caile sunt diferite, pe cari dorimu a ajunge la scopu. Propunu suspendarea siedintiei pe 5 minute pentru a combina din tóte propunerile si amendamentele una, care póte va multiami pe toti.

Redeschidiendu-se siedinti'a se primesce propunerea deput. Servianu P. Barcianu, luandu-se spre sciintia declaratiunea serbatorésca a presidiului.

Referentulu comissiunei generale. A. Trombitasiu relatéza asupra raportului Consist. archid. cá senatu epitropescu pt. 4 relativu la escrierea de colecte spre refundarea datoriei flotante si nesuccederea acelora din caus'a negligentiei unoru oficie parochiale.

Comisiunea propune si sinodulu decide:

Pentru acoperirea speseloru sinodale si congresuale pêna la infiintiarea unui fondu spre scopulu acest'a se indruméza Consistoriulu a solicita cu tóta energi'a acele colectari, si a lua mesurile necesarie contra preotiloru negligenti."

Punct. 5, suna despre neecsact'a incassare a tacsei sidocsiale si sinodulu decide, cá Consistoriulu se provéda conscrierile familiiloru, avendu a procede prin regimu pe cale disciplinara contra negligentiloru subalterni.

Pt. 6--12 se ocupa cu elocarea unei parti a fonduriloru archid. in bunuri imobile, despre regulamentu la administrarea si control'a averiloru bisericesci archid., zidirea deasupra ghiatiariului din gradin'a archidiec, scontrarea de cassa si revisiunea socoteliloru; detto ale tipografiei pe 1879; de a reduce interesele imprumutului la fundatiunea lui „Gojdu" dela 7% la $6^1/_2$%; asternerea raportului an. alu oficiului de cassa pro 1880, comisiunea propune si sinodulu decide:

Regularea raportului la consist. archid. cu insarcinarea a aduce o hotarire càtu mai ingraba asupra raportului oficiului de cassa.

Apoi raportorulu cetesce raportulu generalu alu comissiunei generale, unde se dice in p. c, cà s'au observatu unele inconveniente si abnormitati in conducerea afaceriloru consistoriali, provenite din lips'a de armonia intru impartirea agendeloru consistoriale si din neobservarea prescriseloru §§ 20 si 23 ai regulamentului afaceriloru interne ale consistoriului;

De asemenea punctele speciale, cari arata: cà in seminariulu andreianu comisiunea a aflatu unu progresu imbucuratoriu; cà in cancelari'a epitropiala se afla ordine si esactitate; cà in tipografi'a archidiecesana e o curgere mai regulata a afaceriloru; cà in cancelari'a archidiecesana, afara de cele mai susu indigitate, se afla tóte in ordine buna, fondulu archidiecesanu „Rudolfinu" se administréza sub respunderea personala a Inalt. presantiei Sale parintelui Archiepiscopu si cà acelu fondu s'a manipulatu cu 6% interese, capitalisate conformu manipulatiunei dela cassele de pastrare, adaugundu-se adeca interessele totu la 6 luni capitalului, care astadi se urca la cifra de 15,342 fl. $05^1/_2$ cr., ér la 1 Iuliu a. c. cu interesele d'impreuna va face 15,791 fl. $81^1/_2$ cr., fiindu elocatu in urmatoriulu modu:

a) Depusi spre fruptificare la institutulu de creditu si economii „Albina" 3502 fl. 27 cr.;

b) In actii de ale acestui institutu 2500 fl.

c) Cá imprumutu la Esc. S'a restulu de 9640 fl.; cà in sfêrsitu sum'a imprumutului de sub c) este asigurata si cà Par. Archiepiscopu a promisu a preda in fondulu si manipulatiunea epitropiei archid. Sinodulu i-a spre sciintia reportulu comisiunei generale. . . .

Diarulu „le Patriote Savoisien" publica urmatóri'a scrisória a lui Garibaldi:

Caprer'a, 3 Maiu 1881.

„Scumpulu meu Michard!

„Càtu despre unu resbelu intre Franci'a si Itali'a, pe care dusmanii nostri comuni ilu viséza cu voluptate, credu, cà se voru calca in picióre cadavrele nóstre mai nainte d'a se realisa acést'a monstruositate.

„Unu Italianu, cetatianu francesu in Franci'a unu Francesu cetatianu italianu in Itali'a, eata scopulu, la care trebue se ajungemu:

Nici bariere, nici fruntarii; egalitate si fraternitate complete spre a servi de basa la infratirea omenésca.

G. Garibaldi.

Diverse.

(Principele de coróna Rudolf si August'a sa socia) parasindu capital'a Ungariei in 23 la órele $3^1/_2$ au sositu in Vien'a cu unu trenu separatu. Peronulu si sal'a de asceptare a curtii erau fórte frumosu decorate cu flori, guirlande si cu stéguri. Dela gara August'a parechia princiaria a mersu de a dreptulu la Schönbrunn. Innaltii insuratiei au petrecutu aci pêna Mercuri in 25 Maiu, candu plecara la Prag'a, unde au sositu pe la 4 óre si·30 de minute dupa amédiu.

(Prea Santi'a S'a d-lu Episcopu Metianu) dupa scirile colportate de diuarele din B. Pest'a s'ar' fi bolnavitu greu precandu asista inca la siedinti'a academiei maghiare din B. Pest'a, astfeliu, cà a trebuitu se-se retraga inainte de finirea siedintiei.

Suntemu autorisati a declara, cà aceste diuare au essageratu fórte lucrulu, deórece indispositiunea Prea Santiei Sale d-lui Episcopu a fostu de totu usióra. Prea Santi'a S'a astadi se afla reintorsu la Aradu bine si deplinu sanatosu.

(Cetimu in Romanulu:) A séra o multime numerósa se gramadea impregiurulu garei Tèrgovistei si pe peronulu garei, unde erá insirata o compania de infanteria. In salonulu regescu asceptau Presiedintii Parlamentului cu biurourile Camerii si Senatului, ministrii, Mitropolitulu primatu Mitropolitulu Moldovei si Sucevei, episcopii, mai multi oficiari superiori si inalti demnitari, profesori, etc. La $8^1/_2$ ore sosi trenulu regalu din care se coborira in mijloculu urariloru M. S. Regele, principele Leopoldu de Hohenzollern cu fii sei, primulu ministru, ministrulu de resbelu, si suitele M. S. si A. S. R. In salonulu regescu Principele Leopoldu a fostu intempinatu de ministrii si de presiedintii Cameréloru. „Camer'a deputatiloru, a disu d. C. A. Rosetti, a insarcinatu pe biuroulu seu se-'Ti esprime bucuri'a s'a de a-Te vedé printre noi. Frate alu Regelui nostru pre-iubitu bine ai venitu!"

Principele Leopoldu a respunsu in limb'a francesa si s'a inceputu presintatiunile. Tóte privirile erau intórse spre cei doui principi Carolu si Ferdinandu, cari primeau cu cea mai mare gratiositate felicitarile, ce li se adresau. Principele Leopold mai inaltu si mai balanu de càtu Suveranulu nostru purtá uniform'a de generalu prusianu. M. S. Regele era in uniforma de generalu romanu. Dupa presentare, M. S. Regele, Augustulu seu frate, principii si suitele Loru s'au suitu in trenu si plecara la Cotroceni aclamati de numerós'a multime, care se imbulziea pe peronu spre a'lu vedé.

(Mostenirea tiarului.) Cetimu in Globulu din Londra: „Septeman'a acést'a a publicatu la Petersburg d. Strelbitsky, o interesanta brosiura cu titlulu urmatoriu: „Cuceririle teritoriale ale Russiei suptu Domni'a lui Alesandru II." Acést'a brosiura contiene unu numeru de relatiuni curióse probandu, intre alte lucruri, cum dice autorulu, ca nici unu monarchu dela gloriosulu tiaru Petru celu Mare incóce n'a adaugitu la Russi'a o asia de mare intindere de teritoriu, ca tiarulu emancipatoriu. Infricosiat'a mare imperatésa, care facea necontenitu resbele de cuceriri, chiaru ea a maritu imperiulu rusu cu 2000 de mile pàtrate mai puçinu de càtu ultimulu tiaru. Incependu dela 1858, prin anecsarea provinciei Amuru, tiarulu a mai maritu statele sale de 17 ori, adeca in medie, o data pe fia-care anu. Trebue a tiené séma inca, cà tiarulu a vendutu Stateloru-Unite teritoriulu Alaska, care are o intindere de 1,163.700 verste patrate, cu pretiulu de 7,200.000 dolari. Remanu 655,227 verste patrate cucerite de imperatulu Alesandru II. D. Strelbitsky observa, cà Alaska nu maria veniturile Rusiei si cà parasirea acestei tieri a fostu mai multu de càtu compensata prin càstigarea de teritoriu in Asia centrala, permitiendu Rusiei a amenintia teritoriulu anglesu in Indi'a. Alaska era unu teritoriu fara utilitate; dér' Turkestanulu ofera Rusiei numeróse avantagii comerciale si politice, si déca proiectele defunctului tiaru voru fi esecutate, Rusia va avé o mai mare putere in Europ'a, fiindu-ca ea va puté se navalésca ori candu in teritoriulu anglesu din Indi'a. D. Strelbitsky socotesce, ca ultimulu tiaru merita a fi asiezatu alaturea cu Petru celu Mare, cá cuceritoriu, elu constata cu satisfactiune, ca tiarulu actualu este capabilu de a pasi in curendu pe urmele tatalui seu, anecsandu o parte din oasisulu Akhal si tiér'a turcomana pêna la frontiér'a Persiei

(Regatele Europei,) facendu abstractiune de Ungari'a si de Boemi'a, a caroru viétia induviduale este marginita prin faptulu, cà ele facu parte integranta din imperiulu Habsburgiloru si cá atari n'au insemnatate politica propria, sunt cincisprediece la numeru. Din acestea 4 apartienu imperiului confederatu alu Germanii. Celu mai tineru, nu inse celu mai micu, nici celu mai neinsemnatu, este regatulu romanu. Dupa alfabetu asiediate aceste regate sunt urmatórele: Bavari'a, Belgi'a, Britani'a, Danimarc'a, Greci'a, Itali'a, Norvegi'a, Portugali'a, Prusi'a, Romani'a Saxoni'a, Spani'a, Svedi'a, Tierile de josu (Oland'a,) Würtembergulu.

Dupa intinderea loru teritoriale, socotita in chilometrii patrati, classificarea loru este urmatórea*): 1. Spani'a 495,625; 2. Svedi'a 406,721; 3. Prusi'a 348,245; 4. Norvegi'a 318,195; 5. Marea Britania 314,951; 6. Itali'a 296,322; 7. Romani'a 129,951; 8 Portugali'a 89,625; 9. Bavari'a 75,863; 10. Greci'a 50,123; 11. Danemarca 38,302; 12. Tierile de josu 32,972; 13. Belgi'a 29,455; 14. Würtembergulu 19,503; 15. Saxoni'a 14,992. Dupa populatiune ele au urmatoriulu rangu:

1. Marea Britania 34.866,000; 2. Itali'a 28.209,620; 3. Prusi'a 25.742,404; 4. Spani'a 16.053,454; 5. Belgi'a 5.536,146; 6. Romani'a 5.376,000; 7. Bavari'a 5.022,390; 8. Suedi'a 4.578,901; 9. Portugali'a 4.348,551; 10. Tierile de josu 4.037,010; 11. Saxoni'a 2.760,586; 12. Danemarc'a 1.969,454; 13. Würtembergulu 1,881,505; 14. Norvegi'a 1.806,900; 15. Greci'a 1.679,775. Precum se póte vedé din acésta tabela regatulu Romaniei atàtu in ceea ce privesce intinderea teritoriale, càtu si populatiunea se afla intre cele dintaiu regate ale Europii.

*) Aceste date sunt luate din almanaculu de Gothe pe 1881.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 25 Maiu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	117.65	Imprumutulu cu premiu ung.	125.75
Imprumutulu cailoru ferate ungare	134.75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	112.72
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	90.80	Rent'a de harthia aust.	77.05
dto. (II-a emissiune)	108.25	„ de argintu „	77.35
dto. (III-a emissiune)	97.—	„ de auru „	95.50
Bonuri rurale ungare	98.50	Losurile din 1860	133.10
dto. cu cl. de sortare	98.10	Actiunile bancei austr.-ungare	836.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	97.25	„ bancei de creditu ungare	360 75
dto. cu cl. de sortare	97.—	„ bancei de creditu austriace	356.40
Bonuri rurale transilvane	97 —	Argintulu	—.—
„ croato-slav.	98.—	Galbini imperatesci	5 52
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	95.50	Napoleond'ori	9 29
		Marci 100 imp. germ.	57 20
		Londr'a	117.10

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.